

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

5. Amor Dei erga seipsum propriissime amicitia est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

CERTAMEN V.

Amor Dei erga seipsum propriissime amicitia est.

1. DE proprietate amicitiae Dei erga seipsum ibi asserta amplior Doctoribus est opinandi facultas ut ex dicendis patet, & ex Augustino, qui in eam incidens quæstionem 6. de Trinit. cap. 5. citato sub init. cum à se reliquit indecimus; solumque permisit amicitiam nominari, addens aptius dici charitatem verbis hisce: *Spiritus ergo sanctus commune aliquid est Patris, & Filij, quodquid illud est: ut ipsa communio consubstantialis, & coæterna: quæ si amicitia convenienter dici possit, dicatur, sed aptius dicitur charitas.* Igitur Soan. primus quæstionis huius disputator d. 30. mer. sect. 16. num. 60. amoris diuini etiam prout vnus personæ ad alias personas Trinitatis est, propriam amicitiam rationem negat, aliorumque solum amoris rationem concessit; eum secuti postmodum sunt Herice, & Arriaga locis proximè citatis: quamvis hic facilius, quam res exagat ab hac se quæstione tanquam de nomine, nec serio Theologico examine digna expediat: quasi proprietatem vocum examen ut digne loquamur de rebus, Theologi negotium non sit, quoad altioris amicitiae affectum probatur ab eis Conclusio ex Aristot. 7. Ethicor. ad Eudem. cap. 7. & 2. magn. moral. cap. 11. fine & 5. Thom. 2.2. quæstion. 2. j. art. 4. corpore, ex eius doctrina dicente: *Amicitia proprie non habetur ad seipsum; sed aliquid maius amicitia.* Ratio autem huius sententiæ est: quia intus, virginitas, connaturaliorque affectus de se est, quo bona nobis, & ex complacentia nostri necessaria, & naturali amamus, illo, quo alteri eius bona volumus ex complacentia ipsius, ut enim commune in Scholis Aristotelicum proloquium fert *bonum amabile est: maxime autem unicuique proprium.* Vnde constat illam maiorem amicitia altitudinem, quæ à negantis sententiæ Patronis Dei erga se amoris tribuebatur, & quid magnam excellentiam supra omnem amicitiam sonans, eo solum deuenire, ut sit strictæ concupiscentiæ, sicut in nobis, tantummodo. Secundo: cum, ut fidei dogma fert, amore diuino persona quævis Trinitatis duas alteras Trinitatis dignas ab eisque vicissim diligatur, ex textu Aristotelis ad eam excellentiam amicitia maiorem in amore Dei erga se probandum inducto citius amicitiam esse probatur: verum aduerte de amicitia Dei virtute à nullo Doctoris agi: quippe omnis affectus moralis virtutis, illius libertatem requirit, quam amor diuinus vnus personæ Trinitatis ad aliam non habet, nec habere potest: Secundo: quia amicitia virtus moralis est, neque in Deum cuiusque bonitatem, tanquam in motuum formale proximum ferri potest (alioqui Theologica virtus foret) sed in honestatem ipsam virtutis ipsius; amor autem diuinus motus vnus personæ ad aliam Trinitatis ob diuinam bonitatem, tanquam immediatum motuum est: quare, & Theologicus est, sicut in nobis actus charitatis supernaturalis, de amicitia Dei virtute morali quæ de obiecto, & motu creato, & libere à Deo exercita est cum ceteris Dei moralibus virtutibus controuers. 5. agemus.

2. Nostra ergo tertia Conclusio est: amorem cuiusvis personæ Trinitatis ad personas alias propriissime amicitiam esse: quare amorem Dei erga se absolute amorem amicitia dici debere. Hanc conclusionem vti expositorem ad regulas, & usum loquendi Theologorum fuit docet noster Ruiz d. 52. de volunt. sect. 4. etiam eam eandem conclusionem esse patet cum conclusione de proprietate charitatis (ut reuera quoad substantiam, & obiectum, & conditiones eadem est) atque Patrum & Theologorum testimoniis, & locis de charitate datis confirmet. Tamen quia nihil, neque in scriptura, neque in Patribus, neque in vctustioribus Theologis de amore mutuo personarum hoc nomine amicitia habemus expressum, imò neque hic tributum ab Augustino,

sed aliis, ut attribuunt, permixtum quoad firmitatem ab auctoritate, & certitudine sunt valde diuersæ ut vidimus num. 3. Conclusioni præsentis subscript etiam Quir. d. 68. sect. 4. num. 2. 5. Probatur primo Conclusio hæc ex iam statuta secunda. Non minus requiritur ad affectum proprium charitatis amantis ab amato distinctio, quæ ad amicitiam proprie talem; nec minus requiritur ad mutuam charitatem amoris reciprocatio, ac vicissitudo inter amantem, & amatum, quam ad amicitiam proprie talem etiam requiritur: atqui sola distinctio personali vnus personæ Trinitatis ab alia cum identitate naturæ voluntatis, & volitionis summa, datur in eis propria charitas, & mutua charitas, cum amoris vicissitudine, ut firmiter conclusio. prima statutum est: ergo sola distinctio personali cum identitate naturæ, & amoris, quo se mutuo amant, datur inter diuinas personas amicitia, quoad requisitam distinctionem amantis ab amato à Philosophis, & Theologis ad amicitiam propriam, constat ex datis testimoniis numero 2. eisdem verbis: quare eandem ad charitatem propriam requiri: ad vtramque enim solum requiritur, quod sit alterius ad alterum, ut aiunt debere esse necessario debere esse amicitiam. Porro ex requisita distinctione amantis ab amato ad amicitiam, nihil probationi huic responderi, solidæ disputationis adhiberi potest, nisi antiquorum Philosophorum Theologorum, ac Patrum verbis, & sententiæ verba alia, pro aduersariorum arbitrio, addantur, aliud vltius pro necessaria distinctione amantis ab amato addentia, quo sententiæ mutetur: quod si liceat, cælum cepam esse facile ego defendam, instantiis ex alijs materiis petitis præ hæc de sufficienti distinctionis personali solum, amantis ab amato ad propriam amicitiam, cuiusque probatio, & veritas turbari ab aduersariis tentatur: quas dissiemius facile post alias partis huius, & conclusionis integræ probationes.

3. Secunda maioris pars apparentius, voce tentus, negari ab aduersariis solet: quia amicitia dicit iuxta Philosophos, & Theologos redamationem amati erga suum amantem: redamatio autem duplicem amationem, siue amorem, quorum altero prius amatus fiat amatoris sui redamans, eique amoris prioris erga ipsum vicem rependat: quod ex Ciceronis definitione amicitia recepta, & laudata ab Augustino epistol. 155. ad Marian. sub init. & 3. cont. Academicos cap. 6. fine confirmatur, ita enim habet: *Amicitia est rerum humanarum, & humanarum cum beneuolentia & charitate consensio: consensio, seu affectionum coniunctio, earum diuersitatem importat, atque identitatem excludit, verum ex hac definitione secunda maioris illius pars virginitas probatur: ex illa enim constat consensionem cum charitate, & beneuolentia siue, quæ charitatis consensioni duorum mutueque beneuolentiæ sufficiat, ad amicitiam proprie dictam sufficere: atqui per Patres, & Theologos consensio identica mutua personarum Trinitatis per amorem eundem sufficit ad charitatem propriam, ut vidimus: ergo, & ad propriam amicitiam, illud ex voce redamatio, euasio futilis est, etenim quoties amatus amat, precipue æque substantialiter, & feruenter, suum amatorem proprietate sermonis redamat; nam amat eum, à quo amatur, vicemque amoris recipit, quod solum proprietate sermonis redamare significat: Hoc autem fieri potest, imò perfectissime fit, amore eodem, quo se mutuo, ac vicissim personæ (ut negari sine temeritate, aut errore nequit) amant; imò amore diuerso creatorum amicorum vix quidem fieri potest, ut totus, quoad substantiam, & modum intentionis seruoris amor vnus ex amicis ab altero vicissim reddatur, ac rependatur: ergo per identitatem amoris mutui personarum redamatio, ac proinde amicitia perfectissime exercetur. Nec satis est redamationem, & amoris consensionem mutua à Philosophis in amicitia agnitam, & requisitam fuisse per distinctum amorem, & à diuersis, etiam in natura, personis cum nihil de personis solum personaliiter diuersis, in natura verò, & amore iisdem cogitauerint: cum hoc solum in summo Trinitatis mysterio, quod ipsis nullatenus illuxerat, reperitur: in primis enim Plato mysterium hoc natura illa sua communi, & vniuersali à parte rei Trinitatis*

tatis misterium commune fecit, vel potius enacuauit: atque amicitiam inter personas creatas in natura, & essentia eadem solaque indifferentia indiuiduali; qua in ratione indiuidui in eius sententia personae constituebantur, diuersas recognouit: imò & in amore, & voluntate, quae eadem in natura illa communi erant.

4. Sed esto: nihil Plato de hoc mysterio, aut alio simili, nec Philosophi reliqui cogitarint: inde fortius euasio praecluditur: quia, si personarum in natura, & amore diuersitatem ad amicitiam & redamationem huius essentialium requisierunt, idè plane fuit: quia personarum distinctio cum identitate in natura, & amore, quo se mutuo amarent, sicuti, & quo inuicem alter alteri chari essent, & dilecti, illis omnino fuit ignota: quam, si assequerentur, eum perfectissimam, & omnino in omnibus aequalem vicissitudinem in eo mutuo amore, & charitate recognoscerent plane inter eiusmodi personas eodem se amore amantes mutuo, atque vicissim, perfectissimam redamationem, & amicitiam inter personas diuinas docerent intercedere. Confirmatur: quia neque charitatem mutuum proprie dictam (quae apud ipsos amicitiae synonymum vocabulum est ex verbis Ciceronis) absque distinctione personarum in natura assecuti Philosophi sunt: quia mysterium Trinitatis, aut simile in personis, & amore creato ex hisse deductum fuit ipsis prorsus ignotum: & tamen Patres, & Theologi omnes, quibus mysterium eiusmodi diuinitis ex scriptura illuxit cum identitate naturae, & amoris diuini, solaque personali distinctione mutuum charitatem propriam inter personas diuinas asserunt. Reiciitur euasio, atque vtraque maior pars, imò, & conclusio tota probatur vltius: quia, etsi generationis, & processions, tam actiuae, quam passivae, Patris, Filij, similitudinis, imaginis, aequalitatis, principij, & principij voces distinctionem etiam in natura, personarum, & processions, seu productionis ab alterutro vel ab utroque nempe producto, voces, vt à Philosophis rebus, & actionibus creatis primum significandis adinuenta, & imposita sunt significent, ad diuina in Trinitatis mysterio significanda proprietate sermonis scriptura sacra, Patribus, & Theologia Catholica tota sunt recepta absque vlla distinctione personarum in natura, & essentia, imò, etsi amore, & intellectione communi producentes personae producant, & procedentes procedant: quia nimirum realis distinctio personarum rerum productionum &c. quam earum voces in creaturis significabant, creaturae imperfectionis erant, & sine eius imperfectionis significatione ea in ipsis significari non poterant; at vbi mysterium Trinitatis innotuit conceptus idem, ab eisdem tamen imperfectionibus supputati, atque decocti inuenti sunt: ac proinde in diuinis proprietate sermonis, etsi cum excessu, & excellentia perfectionis, ea nomina iure fuerunt admissa: ergo, etsi distinctio personarum, & amoris in creaturis ob harum imperfectionem, in quibus primo inuentum, & impositum amicitiae nomen est, illo significetur; at, cum ex mysterio eodem confiter Trinitatis personas eiusdem naturae, eodemque amore mutuo, vicissimque se amare, quod sublata imperfectione, creaturarum conceptus amicitiae est, debet inter personas Trinitatis proprietate sermonis atque excellentiore intra eam proprietatem admitti.

5. Tertio adhuc ex praedicatis communibus personis tribus confirmatur: quia cognitionis, & amoris nomina his creatis affectionibus, & actibus primum imposita motum cognoscentis physicum vitalem, & amanti in creatis significabant ob eorum actuum, & viuendum imperfectionem in ratione creatorum imbitam: ac subinde amanti & intelligentis ab eis actibus physicam, & realem distinctionem, & tamen licet in Deo eiusmodi physicus motus non fit actibus intellectionis, & amoris, quibus intelligit, & amat, neque eis ab hisse suis actibus physica, & realis distinctio, nihilominus eis diuinis affectibus amoris, & intellectionis nomina, non solum à Theologis, verum à sapientioribus Philosophis, Platone, Aristotele, Auicenna, & aliis, qui de Deo decentius, eiusque vaitate, & physica immutabilitate cogitauerunt, proprietate sermonis tribuuntur: ergo, & personis Trinitatis solum personaliter distinctis, seque inui-

cem mutuo amantibus amicitiae nomen proprietate sermonis tribui debet, etsi cum excellentia perfectionis. Confirmatur denique ex reliquis praedicatis, & eorum nominibus communibus in Deo verbi gratia entis, substantiae &c. etenim ea nomina in creaturis, in quibus eorum significata proprie deprehensa ab hominibus sunt, & quibus significandis intentia primitus, & imposita illa fuerunt, impraevidenter etiam metaphysice rationem essendi, seu entis ab alio in eis significabant: quia tamen in Deo ab eisdem Philosophis, & Theologis deprehensum est aliud genus, primo diuersum, entis sine essendi, & substantiae &c. non ab alio sed à se, nomen entis, essendi, substantiae &c. ipsi proprietate sermonis, atque principalis, & antonomastice tribuendum censuerunt: Deum nimirum ipsum imitati, qui se nostris nominibus significare nobis volens *ego sum qui sum* ad Moysen dixit, eoque nomine voluit se à Moysae ad populum, & Pharaonem, & Aegyptios declarari; qui *ego sum qui sum*: quia esse actum, quod eo, & entis nomen metaphysico absolute dicto significatur, ipsi principalis proprius, & antonomastice essentia sua competit, etiam fuerit pro significando esse actum, & ente absolute tali creato, ac subinde contingentem primitus impositum, & quod in ente, & esse actuali defectibilitatis earum in essendo concernebat, qua imperfectione esse actuali, & ens diuinum caret: ac proinde cum entis absolute talis, & essendi actum, ac substantiae &c. nomina esse actum, & absolute, ac esse per se, vt proprium significatum, & praecipuum habeant, etsi in creatis ab imperfectionibus essendi ab alio defectibilitatis, & contingentiae non essendi non prescindant, Deo cum summa proprietate tribuuntur: ergo, licet ob creaturae imperfectionem, amicitia creata, cui primitus vox amicitiae imposita, & pro qua adinuenta est, diuersitatem amicorum, in natura etiam, & affectibus, quibus se inuicem amant, imponitur, cum tandem absque eis imperfectionibus sola diuersitate personalis, eodemque amore alterius ad alterum mutui amoris, (quod propriissimum, & praecipuum eius vocis significatum est) in diuinis personis inueniatur, propriissime, primario, & antonomastice amicitia reperitur.

6. Dices: non ita proprie nomen entis, substantiae, & alia, quae pro creaturis inuenta, ipsique primitus imposita sunt, Deo esse accommodata, & accommodanda absolute, & simpliciter, vt si de diuinis, quae similitudinem aliquam, cum creatis (in quibus adinuenitur) penes rigide loquendum fit addito correctiuo non egeant: sic Dionysius Areopagita, atque ex eo Patres, & Theologi Catholici omnes aiunt: Deum rigide loquendo, neque ens, neque substantiam absolute simpliciter, ac sine addito correctiuo dici debere: sed supra ens, & supra substantiam: ergo neque amor mutui personarum Trinitatis rigore sermonis amicitia absolute, & simpliciter, ac sine addito correctiuo dicenda erit, sed solum super amicitia, & aliquid altius amicitia, & maius, vt aduersarij contendunt: obiectio haec nihil praestat, nec aduersariis, nec contra nos. Theologiam, & Sacram Scripturam eliminat: duas conclusionis noxae Theologicas, haud leues, probationes suggerit. Nil praestat aduersariis, quia, vt vidimus nuper, illud maius, & altius amicitia, quod in amore personarum contendunt, est solum affectus concupiscentiae, praeter amicitia maiorem, si vnum ex eis Herize excipias, qui nec concupiscentiam esse vult, nec maiorem curat: sed vocis amicitiae proprietatem. Theologiam eliminat, & scripturam sacram: quia, nec Theologicè de diuinis dispensationes haberi, nec Deus aliquid de se nobis, nisi vocibus ad similia creata significanda adinueniens, & primitus impositis reuelare potest; imò Deum, qui tot de se suisque attributis in scripturis, absque eis additis correctiuis reuelauit, primitque simpliciter dixit *ego sum qui sum* Moysae, ac nobis auctor fuit, vt eum simpliciter *qui est*, & absolute appellaremus, & reuerenter condemnat: contra nos praestat nihil: quia sententia Dionysij, atque ex eo reliqui, de nomine entis, & substantiae &c. non in totius proprietatis amplitudine sumpto loquuntur: male siquidem, vt praecipuum dixi, atque irreuerenter in scripturam, & Deum loquerentur: imò & in scriptos, cum de Deo, ac diuinis vocibus eiusmodi simpliciter, ac sine addito vilo correctiuo

Quo totis suis libris disputent: plura eis vocibus simpliciter, ac sine addito asserant, doceant, atque, vt dogmata Catholica tradant: loquuntur vero ita, vt ea nomina creata proprie etiam, sed proprie significati partem significant, quæ solum ante apertionem Dei noticiam sub eis nominibus significabant. Ne autem in Deo simile omnino limitatum, atque creatis imperfectionibus mixtum, ex vfu earum vocum de creaturis eatenus agentes, sub eis vocibus latere, & significari putarent, mouebant, vt aliquid principalius longe creato significato, cui sub eis vocibus concipiendi erant assueti, de Deo sub vocibus istis de Deo, ac diuinis conciperent, & indicarent: nempe ad ipsum quod de creatis conceperant abique creata limitatione, in sua quodque linea, infinitam atque a creatis reliquis imperfectionibus ad puram, seu simpliciter simplicem perfectionem excoctum, ac defecatum, quod nos etiam diximus, in postrema, & proxima confirmationeac proinde Deum harum vocum præcipuum, & dignitate primum, & antonomasticum significatum esse.

7. Suggestit denique obiectio duas alias conclusionis probationes Theologicas reliquis diuinis prædicatis probandis, communes aequæ, atque efficaces. Prima quidquid perfectionis creata vocibus nostris proprietate sermonis significatur suppositum ab imperfectionibus eadem proprietate tribui debet: quod ipsum est axioma illud Theologicum: omne prædicatum dicens perfectionem sine imperfectione, vel simpliciter simplicem debet tribui Deo: hinc ex dictis num. 5. & 6. firmum est, atque voce amicitie significatur proprie aliquarum personarum absolute diuersarum mutuas amor, qui sublati imperfectionibus amoris creati nempe distinctionis in natura, cum earum, tum amoris, quo alterius amoris vicissitudo reditur, est perfectio sine imperfectione sine simpliciter perfectione: ergo cuiusmodi vox, & prædicatum proprietate sermonis Deo tribui debet. Secundum argumentum, ea etiam obiectio suggestum est ex causalitate ideali Dei, nec solum actiua in omnia creata: vt enim hic supra, & d. vltima de Scientia diximus, est causalitas actiua Dei in creata omnia abique contentia eminentiali formali specierum creatarum saluari posset: id est, quin eiusdem lineæ, & rationis formalis, quasi specificæ, in Deo esset, ac vero causalitas idealis, & imitabilitatis abque cuiusmodi contentia eminentiali formali per prædicatum eiusdem lineæ, & rationis formalis quasi specificæ, quod in Deo (est longe perfectius) in ea linea sit non erit: alioquin creata a Deo actiue nusquam imitariue fierent, vt patet, imitatio quippe omnis dicit inaginis effectus cum exemplari, & prototypo suo formalem conformitatem (atque huic me iudice principio innititur dogma Theologicum ex quo proxime arguebamus, de omni perfectione creata deficiente tamen ab imperfectionibus, & simpliciter simplicem necessario Deo tribuenda) atque amicitia nostra species quidem entis creati est ac proinde bonitatem, ac perfectionem aliquam dicit, nec ex creatis affectibus modiciorum in sua specifica linea similem amicitiam, longe perfectiorem, qua formaliter eminentialiter continetur, tanquam eadem, & exemplar, quod imitetur in Deo supposito, quod argumentum, est de formali eminentiali contentia specierum omnium entis creati efficax vniuersim finem ad huc in charitate, & amicitia vim habet: eo quippe vltus videtur Ioan. epist. 1. c. 4. vbi dixit *charitas ex Deo est*: quod de creata nostra charitate, quam discipulis suis sibi, & semper ad eorum pene fastidium suadebat, & commendabat Apostolus, germanius intelligi aiebant merito Augustinus, & Concilium Mileuitanum relati cert. 4. a. a. sub init. subiungit, quasi probationem *Deus charitas est*: vt non solum actiue, sed idealiter, & imitariue charitatem, & amicitiam nostram ex Deo esse demonstraret.

8. Denum probatur quinto conclusio: quia implicatur ex perfectiori affectione eius, in quo aliquid proprie consistit, ac proprietatem eius, ipsius proprium conceptum petire, vt ex terminis patet: atque indistinctio personarum in natura, & amoris, quo illæ se mutuo diligunt, in diuinis stat perfectior, imò perfectissima affectione eius, in quo amicitia consistit, & proprietatem ipsius, ergo implicat petire inde in diuinis personis amicitie proprietatem. Minor probatur ex Aristotele 8. Ethic. cap. 9. sub init. & cap. 12. init. tanquam primum, & Christoph. de Ortega, de Deo vno. Tomus II.

per se notum principium statuente amicitiam in communicatione, societateque bonorum, & lib. 7. cap. 15. verbi med. *Amicorum enim est (inquat) communicatio determinata natura, quo circa idem velle idem sentire est, eundem talem esse velle: & circa med. Amicus esse vult, vt prouerbium habet, alter Hercules, & alter ipse: infersule: inxat corpus, & animam, & partes animæ suas est, nihilominus idem indiuisusque amicus esse vult*: quæ repetit 9. Ethicor. ad Nicomach. cap. 8. sub init. Prouerbium iam tunc, & nunc etiam, vulgarissimum in eiusdem sententia probationem recitans: *Amicitia, & amicorum sunt omnia communia ad quod falsæ Martialis contra miserum, & in amicos valde illiberalis, nomine Candidum, & de sua in eos munificentia eo prouerbio iactandum, epigramm. in ipsum alludit. Candide China Philon. Hæc sunt tua Candide panda. Quæ tu magnificens, nocte dieque sonas*. Perfectius autem quam in amicitia creata imò perfectissime, & co gradu, quo ea peruenire prolix nequit, ob identitatem, atque indistinctionem in natura, & mutuo amore personarum horum omnium affectio est in diuinis identica nimirum communicatio bonorum omnium, & naturæ, & voluntatis eiusdem, vt notum de se in mysterio Trinitatis est, passimque a Patribus dicitur: qui videri apud nos possunt contr. de Trinit. & apud Ruiz ibi d. 2. n. 17. ad 19. inclusive: ergo stat veritas Minoris in hac probatione subsumpta.

9. Instantiæ, quas dixi ex aliis materiis petiæ, vix solutionem diuerstissime numerum nullatenus merentur: sunt enim ex iustitia, & fidelitate, quæ nequeunt in diuinis inter diuinas personas interfedere ob voluntatis, & naturæ in ipsis identitatem: ergo eadem de causa, nec amicitia inter eas erit. Negatur consequentia, siquidem ad iustitiam requiritur, vt ius alteri tribuatur ad aliquid, ad quod ipse non habebat, eique iuri re, quæ eius non sit possit satisfieri: quæ in diuinis repugnant: cum ius ac dominium ad omnia deitatis communis titulo æquum, & summum personæ Trinitatis habeant: qua de causa inter Patrem, & Filium non emancipatum qui pars Patris & vnum cum Patre est, neque iuris & dominij in vtroque distinctio iustitiæ nequit interfedere iuxta omnes Doctores ex Aristotele 5. Ethicor. cap. 6. cum tamen non obstant ea vnitate 8. & hic cap. 12. inter Patres & Filios amicitiam filialem, & Paternam agnoscat & cap. 7. init. speciem amicitie appellat qua in excellentia posita est, vt amicitia Patris ad filium, & omnino senioris ad iuniorem, virique ad uxorem, & principis omnis ad eos, qui ipsi subiunguntur: quia non nisi cum reuerentia excellentiæ alterius extremi ab altero, Patris nimirum à Filio, &c. in communicatione & sodalitate, & amicabili vfu haberi absque iniuria potest in creatis; secus in diuinis, vbi Paternitas maiorem Patri excellentiam, quam sit Filius non adducit: quo textu conclusio nostra firmatur, fidelitati etiam in diuinis materia deficit: ec quid enim Pater Filio, vel contra, in eius obsequium, & gratiam, quod sui iuris, & proprii promitter, quod non sit iuris, & potestatis alterius? Ad amicitia vero proprietatem redamatio, mutusque amor alterius ad alterum, atque affectiua coniunctio vtriusque ad vnitatem in omnibus, & quoad omnia tendens requiritur: quæ, vt diximus amoris, & reliquorum, præter personalia, in personis Trinitatis cum summa excellentia solummodo inuenitur.

CERTAMEN VI.

De amore Dei erga seipsum breuiora dubia reliqua.

1. **P**leraque ex dubiis, quæ de amore Dei erga seipsum in hanc quæstionem referuntur, prioribus locis à nobis tractata sunt, cuiusmodi est, an Dei amor erga se propter creaturas etiam feratur, ferriue possit: qua de re nos supra opportunius disput. 2. vbi